

Memo

Ter attentie van	Gemeente Bernheze
Datum	2 december 2015
Projectnummer	151870
Onderwerp	Quickscan flora en fauna De Hoef II fase 3b, Heesch
Auteur	Ir. T.F. Kroon

AANLEIDING

De gemeente Bernheze is bezig met de ontwikkeling van uitbreidingswijk De Hoef in Heesch. Een deel van deze wijk is inmiddels ontwikkeld. In 2014 is het bestemmingsplan vastgesteld voor De Hoef II, fase 3. De gemeente Bernheze wenst een nieuw bestemmingsplan op te maken, waarin de bestemming 'Woongebied' wordt vastgelegd. Daarnaast is het gewenst om twee kavels ten noorden van de Hoefstraat te verdelen in drie kavels ten behoeve van vrijstaande woningen. Voordat dit mogelijk wordt gemaakt, dient te worden nagegaan of in en nabij het plangebied beschermde natuurgebieden en soorten voorkomen en of deze met de ingrepen worden aangetast. Voorliggende quickscan flora en fauna beschrijft de effecten van de ingreep op soortenbescherming (Flora- en faunawet) en gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet 1998 en Natuurnetwerk Brabant). Uit deze quickscan blijkt of de plannen (mogelijk) leiden tot aantasting van beschermde gebieden of soorten. Indien nodig worden de noodzakelijke vervolgstappen beschreven.

HET PLAN

Het plangebied bestaat uit twee percelen, gelegen in het oosten van Heesch, gemeente Bernheze. Het grootste deel van het plangebied ligt aan de Graafsebaan. Ten westen hiervan is een klein deel van het plangebied gelegen tussen de Kampstraat en de Hoefstraat. Onderstaande afbeelding geeft de globale ligging van het plangebied weer.

Afbeelding 1. Globale ligging plangebied (rood) (bron: luchtfoto Provincie Noord-Brabant).

Graafsebaan

Het terrein aan de Graafsebaan maakt onderdeel uit van de uitbreidingswijk De Hoef. Op het onderzochte terrein wordt in de toekomst de laatste fase van deze woonwijk gerealiseerd. Het terrein bestaat grotendeels uit braakliggende grond, enkele bosschages en een natuurlijke poel. Ten zuiden van het plangebied is de bouw van woningen voor fase 3a van De Hoef reeds bezig. Ten westen en ten oosten van het plangebied zijn particuliere terreinen gelegen. Centraal in het plangebied is de ontsluitingsweg voor woonwijk De Hoef gelegen, de Elzenseloop.

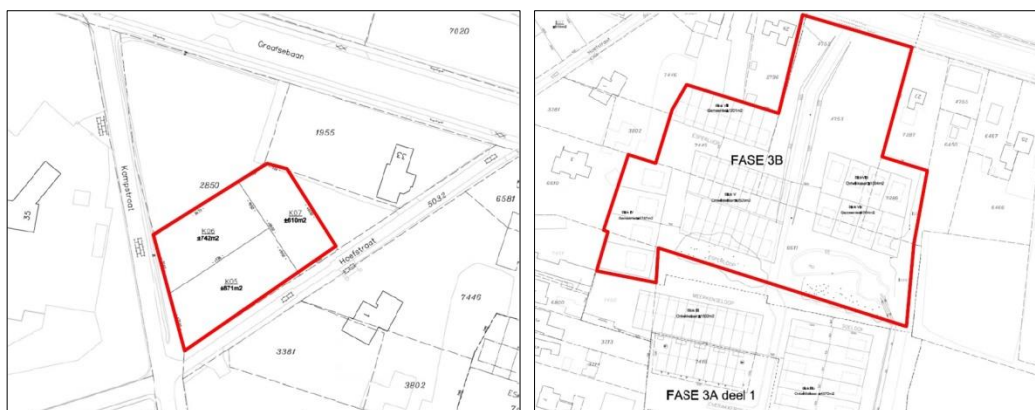
In het plangebied wordt fase 3b van woonwijk De Hoef gerealiseerd. Verspreid over het terrein zullen een aantal woningen worden gerealiseerd, inclusief bijbehorende infrastructuur. Mogelijk worden hiervoor enkele bomen gekapt. De bestaande poel, gelegen in het zuidoosten van het terrein, zal behouden blijven.

Afbeelding 2. Huidige situatie plangebied Graafsebaan (links) en Hoefstraat (rechts) (foto's: Aveco de Bondt, 2015).

Hoefstraat

Het deel van het plangebied aan de Hoefstraat betreft een agrarisch perceel. Ten tijde van het veldbezoek lag het perceel braak. Op de grens van het perceel en de Hoefstraat staat een rij eikenbomen. Het perceel wordt verdeeld in drie kavels, ten behoeve van vrijstaande woningen. De bomen langs de Hoefstraat zullen behouden blijven.

Afbeelding 3. Impressie toekomstige situatie (bron: Composite 5 stedenbouw bv).

METHODE

De quickscan flora en fauna is gebaseerd op literatuuronderzoek en een eenmalige veldverkenning. Door middel van een bronnenonderzoek is bepaald welke beschermde gebieden en soorten er in de omgeving van het plangebied voorkomen. Hierbij zijn onder andere recente verspreidingsgegevens van beschermde soorten geraadpleegd. Daarnaast is gebruik gemaakt van een quickscan flora en fauna, die in 2013 in het kader van de ontwikkeling van De Hoef fase 3a is uitgevoerd (Hendriks, 2013). Op 25 november 2015 heeft een ecooloog van Aveco de Bondt het plangebied en de directe omgeving verkend. Het doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotoop ter plaatse en de geschiktheid ervan voor beschermde soorten te beoordelen. Tijdens het veldbezoek is gelet op sporen, aanwezige flora en fauna en vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten. De poel in het plangebied is met een schepnet steekproefsgewijs bemonsterd. Het eenmalige veldbezoek heeft niet de status van een volledige veldinventarisatie.

SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is overal van toepassing; alle inheemse flora en fauna zijn in Nederland beschermd op basis van de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten en hun natuurlijk leefgebied. Deze wetgeving maakt onderscheid tussen algemeen beschermde soorten (tabel 1) en strikt beschermde soorten (tabel 2 en 3). De mogelijke negatieve effecten van de geplande ontwikkeling op beschermde soorten worden hieronder beschreven.

Algemeen beschermde soorten

In het plangebied kunnen enkele soorten voorkomen die zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet (tabel 1). Het gaat in dit geval om soorten zoals bruine kikker, konijn en mol. Voor deze soorten geldt dat als het plan leidt tot aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen en leefgebied, er geen ontheffing noodzakelijk is. Aantasting van verblijfplaatsen en leefgebieden van deze soorten is mogelijk op basis van een algehele vrijstelling, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet). De zorgplicht wil zeggen dat een ieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende planten en dieren. Het bewust verrichten van handelingen met nadelige gevolgen voor flora en fauna dient achterwege gelaten te worden.

Strikt beschermde soorten

Een aantal van de soorten die in het plangebied voorkomen, is strikter beschermd (tabel 2 en 3 Flora- en faunawet). Voor deze soorten geldt dat als de activiteit leidt tot aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen en/of leefgebied, er in de meeste gevallen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is.

Vaatplanten

In het plangebied zijn geen geschikte groeiplaatsen aanwezig voor strikt beschermde plantensoorten. De terreinen bestaan grotendeels uit voedselrijke, bewerkte gronden. Strikt beschermde plantensoorten zijn niet te verwachten op dergelijke gronden. In het verleden is een exemplaar van de licht beschermde brede wespenorchis aangetroffen op het terrein ten zuiden van het plangebied (Hendriks, 2013). Niet kan worden uitgesloten dat deze soort voorkomt in het plangebied. Er geldt voor deze soort, opgenomen in tabel 1 van de Flora- en faunawet, echter een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Strikt beschermde plantensoorten worden niet verwacht binnen het plangebied.

Grondgebonden zoogdieren

Sporen of individuen van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. In de omgeving van het plangebied komen de strikt beschermde eekhoorn, steenmarter (tabel 2) en das (tabel 3) voor (www.waarneming.nl; Hendriks, 2013). Vaste rust- en verblijfplaatsen van eekhoorn, steenmarter en das zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen binnen het plangebied en worden dan ook uitgesloten. Mogelijk zijn wel vaste rust- en verblijfplaatsen van eekhoorn aanwezig in het aangrenzende bosgebied. Gezien het ontbreken van bebouwing in het plangebied, worden vaste rust- en verblijfplaatsen van steenmarter uitgesloten.

In het bosgebied ten oosten van het plangebied zijn dassenburchten aanwezig (Van Vliet, 2006). Een hoofdburcht is aanwezig in de Hooge Vorssel, op circa 450 meter afstand van het plangebied, ten zuiden van de Landerstraat (Van Vliet, 2006). Het plangebied is in de huidige situatie nauwelijks geschikt als foerageergebied voor de das. Er is op het terrein weinig beschutting aanwezig en er is bovendien veel verstoring aanwezig. Dwars door het plangebied loopt de ontsluitingsweg voor woonwijk De Hoef en ten zuiden van het plangebied vindt woningbouw plaats. Er zijn bovendien geen wroetsporen aangetroffen tijdens het veldbezoek. Geconcludeerd dat het plangebied in de huidige situatie geen onderdeel vormt van (essentieel) foerageergebied van de das.

Negatieve effecten van de geplande ontwikkeling op strikt beschermde grondgebonden zoogdieren worden niet verwacht.

Vleermuizen

Er zijn geen recente waarnemingen bekend van vleermuizen vanuit het plangebied en de directe omgeving (www.waarneming.nl). Echter niet kan worden uitgesloten dat er vleermuizen voorkomen in het gebied, zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Alle soorten vleermuizen vallen onder het zwaarste beschermingsregime (tabel 3 Flora- en faunawet). Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen worden aangetroffen in gebouwen en in bomen. Gezien het ontbreken van gebouwen en bomen met holten of loshangende schors zijn negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen uit te sluiten.

Vleermuizen gebruiken lijnvormige structuren in het landschap, zoals bomenrijen en watergangen als vliegroutes. In het plangebied aan de Graafsebaan zijn enkele korte bomenrijen aanwezig. Dit zijn echter geen doorlopende lijnvormige elementen in het landschap. Deze bomenrijen zijn niet geschikt als belangrijke vliegroute voor vleermuizen. Mogelijk dat het plangebied en directe omgeving wel gebruikt wordt als foerageergebied door vleermuizen. Onder andere de poel in het zuidoosten van het terrein aan de Graafsebaan vormt geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Deze poel zal met de beoogde ontwikkeling behouden blijven. Aangezien er in de omgeving voldoende alternatief foerageergebied aanwezig blijft, is er geen sprake van een significante afname van foerageergebied. Negatieve effecten op het leefgebied van vleermuizen als gevolg van de geplande ontwikkeling zijn niet te verwachten.

Vogels

In het plangebied zijn verschillende broedmogelijkheden aanwezig voor vogels. Tijdens het veldbezoek werd in één boom een nest waargenomen. Dit nest is vermoedelijk van een houtduif of ekster. Deze boom staat in de houtwal in het zuidoosten van het terrein aan de Graafsebaan.

Vooraf in de houtwal en in de oeverszone van de poel kunnen enkele vogelsoorten tot broeden komen tijdens het broedseizoen. Tijdens het veldbezoek werden de soorten houtduif, grote bonte specht, ekster en kraai waargenomen in het gebied. Nestlocaties van de grote bonte specht zijn niet waargenomen. Alle vogelsoorten zijn tijdens het broeden strikt beschermd. Het broedseizoen loopt globaal van medio maart - medio juli, maar is afhankelijk van de betreffende soort en buitentemperatuur. Er wordt geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd; ongeacht het seizoen mogen in gebruik zijnde nesten van vogels niet worden aangetast of verstoord.

Voor enkele soorten vogels geldt dat de nestlocaties jaarrond beschermd zijn (zoals diverse uilen, roofvogels, huismus en gierzwaluw). Nesten of sporen van jaarrond beschermde vogelsoorten, zoals braakballen, zijn niet aangetroffen in het plangebied. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Ook zijn er geen recente waarnemingen bekend van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten in de omgeving van het plangebied (www.waarneming.nl). Jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten binnen het plangebied.

Vissen

In het plangebied is op één plek oppervlaktewater aanwezig. Het betreft een poel in het zuidoosten van het terrein aan de Graafsebaan. Deze poel staat niet in verbinding met ander oppervlaktewater. De poel is bemonsterd met een schepnet, maar hierbij zijn geen vissen aangetroffen. De poel vormt geen geschikt habitat voor strikt beschermde soorten vissen. Strikt beschermde soorten vissen worden uitgesloten in het plangebied.

Amfibieën en reptielen

In de omgeving van Heesch zijn twee waarneming bekend van de strikt beschermde rugstreeppad (www.waarneming.nl). Deze waarnemingen zijn gedaan in natuurgebied Maashorst ten oosten van Heesch, op een afstand van circa een kilometer van het plangebied. In dit natuurgebied is heide, voortplantingswater en kaal zand aanwezig, ideaal habitat voor de rugstreeppad. De poel in het plangebied vormt geen geschikt voortplantingswater voor rugstreeppad. Rondom de poel staan veel bomen, waardoor het water in de voortplantingsperiode sterk beschaduwde wordt. De rugstreeppad wordt niet verwacht binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden. Overige strikt beschermde amfibieën komen niet in de directe omgeving van het plangebied voor.

De levendbarende hagedis is de enige soort reptiel die voorkomt in de omgeving van Heesch. In het plangebied is geen geschikt leefgebied aanwezig voor de levendbarende hagedis. Waarnemingen van deze soort zijn bekend van natuurgebied Maashorst (www.waarneming.nl). Binnen de invloedssfeer van de beoogde ontwikkeling is geen geschikt leefgebied van strikt beschermde reptielen aanwezig.

Overige soorten

Strikt beschermde soorten ongewervelden, zoals libellen, kevers en weekdieren, zijn over het algemeen gebonden aan specifieke biotopen die vaak in natuurgebieden worden aangetroffen. Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig voor strikt beschermde ongewervelden. Negatieve effecten op strikt beschermde soorten ongewervelden worden niet verwacht.

GEBIEDSBESCHERMING

Bij gebiedsbescherming wordt onderscheid gemaakt tussen de Natuurbeschermingswet 1998 en Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), in Noord-Brabant het Natuurnetwerk Brabant (NNB) genoemd. De Natuurbeschermingswet 1998 beschermt Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten. Het NNB is niet opgenomen in een natuurwet, maar dient meegenomen te worden bij de planologische afweging.

Het plangebied ligt niet in of nabij een gebied dat beschermd is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Het meest nabijgelegen beschermde gebied betreft Natura 2000-gebied 'Rijntakken' op een afstand van meer dan 14 kilometer ten noordwesten van het plangebied. Vanwege de grote afstand zijn negatieve effecten van de geplande ontwikkeling op gebieden die beschermd zijn in het kader van de Nb-wet uit te sluiten.

Het plangebied ligt niet binnen het Natuurnetwerk Brabant (afbeelding 4). Er is dan ook geen sprake van een afname van het oppervlak, of versnippering van het NNB. Het terrein aan de Graafsebaan grenst in het zuidoosten wel voor een klein deel aan het NNB. Hier ligt een perceel dat in de huidige situatie gebruikt wordt als weidegrond. Het bosgebied is aangewezen als beheertype 'droog bos met productie'. De poel en houtwallen in het plangebied die grenzen aan het NNB zullen behouden blijven. Hierdoor blijft een bufferzone aanwezig tussen de te bouwen woningen en het NNB. Negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op (wezenlijke kenmerken en waarden van) het NNB zijn om die reden niet te verwachten. Een Nee Tenzij toets is niet noodzakelijk.

Afbeelding 4. Ligging plangebied (rood) ten opzichte van het NNB (groen) (bron: kaartbank.brabant.nl).

CONCLUSIE

De gemeente Bernheze is bezig met de ontwikkeling van uitbreidingswijk De Hoef in Heesch. In het kader van de bestemmingsplanwijziging dient het plan onder andere getoetst te worden aan de natuurwetgeving. Door middel van een quickscan flora en fauna is nagegaan of in en nabij het plangebied beschermde natuurgebieden en soorten voorkomen en of deze met de beoogde ontwikkeling worden aangetast.

In de houtwallen en in de oeverzone van de poel kunnen tijdens het broedseizoen algemene vogelsoorten tot broeden komen. Alle vogelsoorten zijn tijdens het broeden strikt beschermd. Het broedseizoen loopt globaal van medio maart - medio juli, maar is afhankelijk van de betreffende soort en buitentemperatuur. Er wordt geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd; ongeacht het seizoen mogen in gebruik zijnde nesten van vogels niet worden aangetast of verstoord. Negatieve effecten op jaarrond beschermde nestlocaties worden uitgesloten.

De bouw van woningen en herinrichting van beide plangebieden leiden niet tot aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten, anders dan broedvogels. Het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en faunawet, of het uitvoeren van nader onderzoek wordt niet nodig geacht in het kader van de geplande ontwikkeling. Wel dient te allen tijde de zorgplicht in acht genomen te worden.

Het plangebied ligt buiten de invloedssfeer van beschermde (natuur)gebieden. Hierdoor is met de plannen geen sprake van (significante) aantasting van instandhoudingsdoelstellingen van gebieden beschermd in het kader van de NB-wet of kernkwaliteiten van Het NNB. Vervolgstappen in het kader van gebiedsbescherming, zoals het aanvragen van een NB-wet vergunning, zijn niet nodig.

AANBEVELINGEN

Naast de conclusies die voortkomen uit deze quickscan zijn ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen. Deze worden hieronder verwoord:

- De nieuwbouw kan geschikt gemaakt worden voor vleermuizen door openingen en ruimte in de spouwmuur te creëren, kasten in te metselen of ruimte achter gevelbetimmering te creëren;
- Indien een pannendak toegepast wordt, kunnen speciale dakpannen gebruikt worden voor soorten als gierzwaluw en huismus. Deze soorten gaan in aantallen achteruit in Nederland.

BRONNEN

Hendriks, B. 2013. Quicksan flora en fauna Hoef te Heesch. Projectnummer P2013/55.
Ecologica, Maarheeze.

Van Vliet, F. 2006. Dassen en woningbouw in de Hoef-2 te Heesch. Compensatieplan ten behoeve
van ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet. Bureau Waardenburg bv. Rapport nr. 06-183.

Websites:

www.rijksoverheid.nl

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.synbiosys.alterra.nl

kaartbank.brabant.nl